

Od
25
lat
z maturzystami

**MATURA
2019**

- lektura i wypracowanie z „Chłopów”
- pytania na ustną ■ zadania z matematyki
- powtórka z biologii i geografii

ZNAJDŹ POMYSŁ NA SIEBIE!

Cogito®

Miesięcznik dla młodzieży

13 *kroków,*
by być
lubianym

Poznaj sztukę
resetu

FOMERSI
– oni czy ty?

*Marta
Zalewska*

Czerpanie z życia
garściami ma sens!

ISSN 1231-160X indeks 324736

Pismo specjalistyczne, nakład: 15 000 egzemplarzy

Nr 2 (536) LUTY 2019

cena 9,90 zł (w tym 5% VAT)

POMYSŁY NA STUDIA

Od redakcji:

14 lutego 1994 roku ukazało się pierwsze wydanie „Cogito”. To były dla nas – redakcji – wyjątkowe walentynki. 25 lat za nami!

25 razy zdawaliśmy maturę, 25 razy walczyliśmy o indeks dobrej uczelni. 25 razy bawiliśmy się na otręsinach, połówinkach i studniówkach...

Co roku przeżywaliśmy mnóstwo emocji, ale też fantastycznych spotkań z Wami – naszymi czytelnikami. I za to bardzo Wam dziękujemy.

Zapraszam do czytania

Ola Sienko

W tym numerze:

TWOJE ŻYCIE I ROZMOWY

4 Informator

6 Gość numeru: Czerpanie z życia garściami ma sens! Marta Zalewska

8 Na temat: Fomersi – oni czy ty?

12 Rozmowa: Przyjmę odświeżające zamówienie – Joanna Jodełka

14 Warsztaty twórcze: Wyrysuj sobie sukces!

TWOJE EMOCJE

18 Kurs na kompetencje: Poznaj sztukę resetu

20 Strefa psyche: Polub mnie

TWOJA PRZYSZŁOŚĆ

22 Studia news

24 Twoja kariera: Jak zostać kreatorem przestrzeni?

27 Twoja kariera: Pokolenie ZET liczy na siebie?

28 Studia: Ciao, ciao, Italia!

30 Indeks za granicą: Media Production w Derby

32 Kultura: Książka, muza

35 Czas na debiut

TWOJA SZKOŁA I MATURA

38 Lektura na maturę: „Chłopi”

44 Matura pisemna: „Chłopi” w pracy maturalnej

48 Matura ustna: Trudne zadania z ustnej

52 Biologia – kurs do matury: Odporność – jak broni się organizm?

55 Geografia – kurs do matury: O klimacie

58 Matematyka: Zadania z arkuszy na poziom podstawowy i rozszerzony

66 Info: Jak zamówić prenumeratę „Cogito”

6 Będzie o niej głośno!

Rock'n'rollowa dziewczyna! Marta Zalewska. Jeździ na motocyklu, gra na skrzypcach, gitarze, ukulele i kontrabasie. Śpiewa rocka. Po polsku i angielsku. Prawdziwie.

8 FOMERSI – czy wśród nich jesteś i ty?

Codziennie nerwowo wchodzi na fejsa, Instagrama, by sprawdzić, czy ktoś coś o nich lub do nich napisał. Jeśli tego nie zrobią, dopada ich lęk, że coś ich w życiu omija.

Cogito

REDAKTOR NACZELNA
Ola Siewko

WSPÓŁPRACOWNICY:
Monika Bartnik, Dominika Gnacek, Ludwik Janion, Aneta Kunowska, Ewa Nowak, Krzysztof Nowak, Agnieszka Wyganowska

PROJEKT OKŁADKI, LAYOUTU I SKŁAD:
Wojciech Makowski

OKŁADKA:
fot. Anna Powąłowska

STUDIO DTP:
Remigiusz Cichocki (kierownik)

ADRES REDAKCJI:
e-mail: cogito@cogito.com.pl
03-812 Warszawa,
ul. Kamionkowska 45

BIURO REKLAMY:
Magdalena Głogowska (dyrektor)
magda@cogito.com.pl,
tel. 510 273 659

KOLPORTAŻ: Marcin Brona,
kolportaz@cogito.com.pl,
tel./faks 22 610 11 64

PRENUMERATA: Malwina Wysocka,
prenumerata@cogito.com.pl, tel. 22 610 11 71

SKLEP INTERNETOWY www.edukram.pl:
Anna Śledzińska, edukram@edukram.pl

WYDAWCA:
GRUPA COGITO Sp. z o.o.

DRUK:
Opolgraf S.A.

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo do skrótów, adjustacji, redagowania nadsyłanych tekstów. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń. Wydawca miesięcznika „COGITO” ostrzega, że sprzedaż aktualnych i archiwalnych numerów naszego pisma po cenie niższej lub wyższej niż wydrukowana na okładce jest działaniem bezprawnym, przynoszącym szkodę wydawcy. W związku z tym osoby dokonujące nielegalnej sprzedaży „COGITO” będą pociągnięte do odpowiedzialności karnej i cywilnej.

12 Jak się tworzy powieść historyczną?
Można zacząć od podziwiania możliwości... telewizora – o swojej najnowszej książce i nietypowej ścieżce kariery opowiada pisarka Joanna Jodełka.

14 Pomysł na siebie: Myślorysunki
„Oko skanuje sketchnotkę i otwierają się klapki w mózgu” – cytuje jednego ze swoich kursantów Gabriela Borowczyk. Angielskie sketch oznacza szkic, zarys. Mazak w dłoń!

18 Poznaj sztukę resetu
Czujesz się tak, jakby uszło z ciebie powietrze? Nie masz na nic siły? Potrzebny jest ci kurs z resetowania się!

24 Architektura – zaplanuj swoją karierę

Inteligentne domy, wieżowce z drukarki 3D, mieszkania z kartonu... Niezwykłe i fascynujące budowle, o których mówi cały świat... Zostań ich twórcą!

Nie przegap!

Numer 3/2019 „Cogito”
ukaze się 20 lutego!
Szukaj w kioskach, salonach
prasowych i empikach
lub zamów prenumeratę
Szczegóły na str. 66

30 Media Production w UK
Chcesz dowiedzieć się od producentów BBC, jak tworzyć światowe media?

38 „Chłopi” na maturze
Powtórka z treści, motywów i zagadnień, wzorcowe wypracowania maturalne!

48 Przygotuj się do ustnej z polskiego!
Jak można wyrażać radość w tekstach kultury? Z czego wynikają uproszczenia i błędy interpunkcyjne w polskim? Sprawdź, jak odpowiadać na te pytania!

52 Odporność organizmu i klimat Polski na egzaminach
Powtórka z biologii i geografii

58 Matematyka
Najtrudniejsze, najczęściej występujące zadania w arkuszach egzaminacyjnych. Wiemy, jak je rozwiązywać!

Archiwum Wspomnień Jana Pawła II – konkurs dziennikarski dla młodzieży

Zadaniem dziennikarzy jest nagranie dwunastominutowego reportażu filmowego o uczestniku Światowych Dni Młodzieży.

Do 15 lutego 2019 roku należy przesłać opis pomysłu na film z krótkim nagraniem video wywiadu z jednym z bohaterów. Na podstawie nadesłanych materiałów jury wybierze uczestników drugiego etapu, którzy przyjadą na warsztaty dziennikarskie do Warszawy. Po ich ukończeniu przystąpią do realizacji pracy konkursowej. Jury wybierze laureatów, którzy zostaną zaproszeni na trzydniowy pobyt w stolicy (laureaci poprzednich edycji m.in. zwiedzali miasto z przewodnikiem, odwiedzali muzea i oglądali spektakle teatralne) oraz otrzymają nagrody rzeczowe.

Więcej informacji na temat konkursu na stronie www.wspomnieniajp2.pl.

NINATEKA dla wszystkich!

Ninateka wprowadza w świat mediów, filmu, animacji, kultury i sztuki. Są tu filmy dokumentalne, fabularne, reportaże, animacje, filmy eksperymentalne, zapisy spektakli teatralnych i operowych, rejestracje koncertów, audycje radiowe, a także scenariusze lekcji i ćwiczenia dla uczniów. 98% materiałów w NINATECE to materiały bezpłatne, np.:

- **spektakle teatralne i operowe**, m.in: „H.” Jana Klaty, „Burza” Krzysztofa Warlikowskiego, „Kosmos” Jerzego Jarockiego,
 - **wideokurs programowania** „Art-Kod: Processing”,
 - filmy znakomitych **polskich dokumentalistów**,
 - cykl koncertów **muzyki alternatywnej** Ministerstwo Dźwięku,
 - **videoart** z Kolekcji Sztuki Współczesnej i wiele innych materiałów.
- Każdy z nich obudowany jest opisem, biogramem twórcy.

Zajrzyj na www.ninateka.pl.

REC KLING

Superakcja! Eko Walentynki 2019

14 lutego 2019 roku w co najmniej 60 miejscowościach na terenie Polski będą organizowane akcje zbiórki baterii i elektroodpadów, a w zamian będą rozdawane słodkie serduszka – jako symbol miłości także do Ziemi. Zainteresowane szkoły, które wezmą udział w akcji, dostaną wsparcie na zakup serduszek, a także specjalne pojemniki. Będą mieć też zapewniony odbiór baterii i elektroodpadów. Akcja potrwa do 22 kwietnia 2019 roku, czyli do Dnia Ziemi.

Więcej info na stronie: <http://cycling-recycling.eu/>.

Erasmus+ młodzież – wymiany młodzieżowe

Uwaga! Ogłoszono nabór do unijnych grantów na międzynarodowe spotkania grup rówieśników, ukierunkowane na zdobywanie doświadczeń poza szkołą. Projekt wymiany polega na spotkaniu grup młodzieży z dwóch lub więcej krajów w celu realizacji zadania na temat związany np. ze sportem, kulturą, zdrowiem, sprawami społecznymi (debaty, warsztaty, gry, spotkania itp.). W wymianie mogą brać udział grupy młodych ludzi w wieku od 13 do 30 lat z co najmniej dwóch państw. Minimalna liczba uczestników projektu wynosi 16 osób, maksymalna – 60. Każda grupa musi mieć co najmniej jednego lidera (osoba pełnoletnia, bez ograniczeń wiekowych).

Gran pokrywa koszty m.in. podróży, organizacyjne, działań promujących, dwudniowej wizyty przygotowawczej dla dwóch osób.

Termin składania wniosków w roku 2019: 5 lutego, 30 kwietnia, 1 października.

Sprawdź, co wiesz o biznesie

Instytut Nowych Technologii w Łodzi zaprasza do udziału w III edycji Olimpiady Wiedzy o Biznesie i Innowacjach. Można sprawdzić swoją wiedzę z ekonomii w wymiarze makro i mikro, zarządzania, samorządności, przedsiębiorczości i innowacyjności. Rejestracja trwa do 20 lutego 2019 r.

Więcej info na www.olimpiada.org.pl.

REKLAMA

Przyjaciele, którzy wiele mogą sobie dać i wiele mogą się od siebie nauczyć.

UKOCHANE OPOWIEŚCI MILIONÓW
CZYTELNIKÓW W AUSTRALII
I NA CAŁYM ŚWIECIE PO RAZ PIERWSZY
WYDANE W POLSCE.

Michael mieszka z tatą w małej chatce nad brzegiem oceanu. Pewnego dnia podczas spaceru po plaży ratuje życie trzem osieroconym pelikanom. Pisklęta, znalezione w gnieździe na wydmach, pod jego opieką wyrastają na piękne, silne ptaki. Tak zaczyna się niezwykle wzruszająca, pełna humoru i przygód opowieść o szczególnej więzi

łączącej Chłopca z Burzy i Pana Parsifala – pelikana, który rezygnuje z wolności i wybiera przyjaźń z chłopcem.

Ekranizacja **Chłopca z Burzy**
z Geoffreym Rushem
w kinach już w styczniu 2019 roku!

Marta, wzięłaś udział w konkursie radiowej Czwórki „Wyдай płytę z Będzie Głośno”. Wygrałaś go, masz płytę, zbierasz dobre recenzje. Ale nie jesteś debiutantką. Komponujesz i piszesz teksty od lat. Grałaś koncerty z wieloma artystami np. z Kayah i Moniką Borzym. Dlaczego zdecydowałaś się wziąć udział w konkursie?

Sporo osób wcześniej sugerowało, bym zgłosiła się do talent show. Wiem jednak ze środowiska muzycznego, że tego typu programy mają scenariusze i wiele rzeczy jest zaplanowanych jeszcze przed występami i głosowaniem. Poza tym w większości talent show muzyk nie ma szans pokazania swojej twórczości, musi dopasować się do scenariusza programu, grać lub śpiewać kawałki innych twórców. Nie wyobrażam sobie pokazywać się światu w takich sztucznych ramach, narzuconym scenariuszu i to jeszcze przy debiucie... To oszukiwanie ludzi. Chcę śpiewać i grać swoją muzykę. Talent show tworzy „produkty muzyczne”, ja zawsze aspirowałam do bycia artystą śpiewającym swoją prawdę, a nie sztucznie utkaną produkcję narzuconą przez kogoś innego.

Przez wiele lat szykowałam autorski materiał z ukrycia. Gdy go miałam, zaczęłam rozglądać się za wytwórnią fonograficzną. Tak się złożyło, że w tym samym czasie ogłoszono konkurs w Czwórce – bardzo istotna była dla mnie formuła – jurorzy oceniali gotowy materiał na cały album, przygotowany prosto do wytłoczenia. Ten konkurs dawał szansę wszystkim artystom na zaprezentowanie nie fragmentu, ale całej wypowiedzi artystycznej.

Dlaczego doświadczony, ceniony w branży muzyk, taki jak Ty, musi stawiać do konkursu, by wydać swoją autorską płytę? Inaczej się nie da?

Należy rozdzielić te kwestie – mogę być uznanym muzykiem sesyjnym, ale fonograficznie, autorsko jestem debiutantką. Występowałam z wieloma fantastycznymi artystami na jednej scenie, ale gdy przyszło do wydania własnego albumu, okazało się, że nie ma to większego znaczenia i trzeba pokornie budować swoją publiczność „od zera” – jak każdy inny debiutant.

Tekst piosenki „Więcej” jest o tym, że dobrze jest jak jest? Czy chcesz osiągnąć więcej? A może u Ciebie jest tak jak w kawałku „Spokojnie”: „pokornie uczę się kolejnych lat. Z wdzięcznością budzę się rano co dnia. Miłością darzę, co mam”.

Jestem pełna skrajności, co słysząc w mojej muzyce. Te skrajności sprawiają, że moje życie jest bardzo kolorowe. W utworze „Więcej” chciałam pokazać, że idąc po „więcej”, warto zadać sobie pytanie, jakie pobudki za tym stoją. Dążenie do tego, by być jak najlepszą wersją siebie jest OK, ale trzeba uważać, by w nieustannym dążeniu do coraz większych sukcesów, zwyczajnie się po drodze nie pogubić. Można powiedzieć, że utwór „Więcej” to taka przestroga na początek autorskiej drogi muzycznej, którą sama sobie zaśpiewałam.

„Spokojnie” to refleksja nad tym, że choć tak kocham intensywne i kolorowe życie, to wiem, że monotonia, po-

Rocko'n'rollowa dziewczyna! Marta Zalewska. Jeździ na motocyklu, gra na skrzypcach, gitarze, ukulele i kontrabasie. Śpiewa rocka. Po polsku i po angielsku. Prawdziwie. Wydała płytę i... będzie o niej głośno!

*Czerpanie
z życia
garściami
ma sens!*

***Wychowałam się
w rodzinie muzyków,
od dziecka widziałam
rodziców na scenie i to,
jak wielką radość daje
im muzyka. Pewnie
między innymi dlatego
też zostałam muzykiem.
Kocham muzykę,
nigdy bym z niej nie
zrezygnowała.***

